

járól! Sokan tartják azt szóban, de az ilyen vallásosság egyen keveset ér, mint egy szép költemény, melyről igazán érvényes az, hogy csak narcotikum, csak alkohol: „ha eszem teljesen pogány akkor nem ér semmit, ha szám teljesen keresztény“ (Jacobi). Erre a vallásosságra nincs szükségünk, hanem az intellectualis vallásosságra, ami hiányzik ami intelligenciánkban, az ő hibáján kívül, legjobb akarata mellett. Megismerkedik az irodalom révén minden ellenvetéssel, minden fogalomzavarral, de a megoldást megtalálni, az ahhoz szükséges mély iskolázottságot megszerezni a mi intelligenciáinknak sem ideje, sem kedve, sem alkalmá, sem érzéke. Ennek a sajnálatos állapotnak köszönhetjük, hogy sokszor emberek, akik érzik, hogy nekik vallásosoknak kellene lenniök, akik jólelkűek, akiknek szívük van az emberi nyomor iránt, akik a legjobb családapák tudnak lenni: a legjobb akarata mellett a vallásnak quintessenciájából sokszor 50/60-ot tudnak átültetni a saját meggyőződésükbe. Most ha ezt szemügyre vesszük, megértjük, hogy miért sóvárog az intelligencia a lelki tisztulás után, miért engedi magát gyakran olyanok által is befolyásoltatni, akiknek ahhoz a befolyásolóhoz az intellektuális joguk nincs meg; — és megértjük, hogy az intelligencia szíves örömet sereglik olyan katedrák köré, amelyeken a vallásnak a tudáshoz, műveltséghez való viszonyáról esik szó. Ennek az intellektuális vallásosságnak, amely tényeken alapszik és logikával operál, a művelése az a feladat, amelyre vállalkozott. Ma csak egy alapvető kérdést szeretne fölvetni: a vallásnak a szükségéről.

Ha bizonyos ujságírók szavaiban hinnénk, el kellene fogadnunk, hogy a vallás azon őslények korlátoltságából alakult ki, mely őslények azonban a geológia szerint sohasem léteztek; el kellene fogadnunk, hogy a vallás az emberi kultúra azon legelső fázisának maradványa, melyen az emberiség az őstörténetét sohasem feledte el. Sok a definíció a vallásról: pl. a vallás a béklyóba vert gondolat, stb. ezekkel szemben tudnunk kell, hogy mi a vallás és miért van rá szükségünk. Vallás a lattnem a konstruált vallást érti, hanem a keresztény tételeken alapuló hitet a személyes Istenben. Erről a vallásról állítja, hogy az emberi természetnek benső, lényeges szükség-szerűséggel hozzátartozó legszükségesebb kelléke; nem öreg ruha, mit örökségül kaptunk s ezért ráfanyalodunk, — nem régi családi butoradarab, melynél modernebbet is lehet már kapni, de mert

az elődöktől való, megtűrjük, — nem mysticizmus, kedélyszontyorítás, stb., hanem mindenekelőtt az embernek, mint eszes, erkölcsös lénynek, a legfőbb törvényhozóval való viszonyában áll. Ezen vallásról mondja és óhajtja bebizonyítani, hogy az a mi természetünknek lényeges alkotó része, melynek kiirtásával kiirtjuk magát az emberi természetet is. Hogy ezt némileg szemléltetvé tegye, tekintünk először a embert mint eszes, aztán mint törekvő lényt.

Az ember tudásra van alkotva; tudásra vágyik már a kis gyermek, midőn apját, vagy anyját kérdésekkel zaklatja, a gyermek is filozófál, nem azért, mert rátanították, hanem azért, mert az ember, tudni vágyik; a mikor felnő az ember, egyre többre törtet, s minél intaktabb, annál többre; a nagy tudósok sohasem voltak megelégedve tudásukkal (Newton bevallása a haláloságán), mindig jobban érezték, hogy nagy problémák veszik körül. Ime az ember vágyódik a tudás, de nem a véges, hanem a végtelen tudás, a teljes igazság után.

Az ember vágyódik, törekszik nem a véges jó, hanem a jó, a boldogság után, s vágyódik, nem azért, mert úgy nevelik, hanem mert ember s meg kellene hazudtolnia önmagát, ha azt kellene mondani, hogy a boldogság nem érhető el. Az emberi természet az ellenkezőt diktálja, mert különben nem keresnők a boldogságot; nem látnánk annyi harcot, lemondást, önfeláldozást az életben. Mert a boldogságot mindenki realizálhatónak tartja.

E két tény kettős acélhid, melyen egy pillanat alatt ott vagyunk a végtelen igazság és jó megismerésénél; mert akkor azt kell mondani: vagy hazudik az én természetem s akkor én vagyok a legnagyobb dissonancia az universonban. S ha nem fogadom el, hogy a természetem hazug, reale mendacium a természet közepén, akkor azt kell mondanom, hogy ennek a természetadta vágyának realizálhatónak kell lennie; már pedig ezen a földön nem realizálható a maga teljességében. Mese és rágalom, hogy a kereszténység azt tanítja, hogy az ember ne törődjék a tudományokkal; de tény, hogy a földi lét sohasem lesz abszolút érték, melyet végtelen boldogságnak lehet nevezni. Hisz a földi létnek minden mozzanata egy útmutató, mely azt mondja, hogy eredj tovább. Nézzük az emberiség napi foglalkozását: a nőknél a háztartás, stb.; az önmagában végcél, abszolút érték mely boldogságot ad? Szép foglalkozások, de relatív értékűek. Mert ha a gyermek élete céljának nincs nagyobb értéke.

mint a mienknek, akkor a nevelés kárbaveszett fáradság. Egy pályáért sem érdemes élni, bármilyen nemes is az a foglalkozás; azért élni, hogy valaki folyton a tűt, kanalat stb. forgassa, nem lehet az élet célja, nem lehet boldogság, mert kicsinyesség. Aztán a földi élet milyen szegényes; igazat kell adni Goethének, ki 80 éves korában azt mondta, hogy boldog alig volt mindössze négy héten át, — vagy Schopenhauernek, ki szerint „több az életben az ürm, mint az öröm. Az élet tulsok ürmöt tartalmaz az örömök mellett, semmint az emberi lelket teljesen kielégíthetné. S milyen szükös az élet; bármily fontos személyek vagyunk is, senkinek sem adatott meg, hogy pl. Petrosényben ne legyen senki ki őt ne tisztelné, Akkor hányának jutott az a szerencse, hogy őt az egész ország, egész Európa tisztelje, pedig egész Európa nem oly nagy a földkereksége mellett; s ha felszállunk az universonba, s a legközelebbi állócsillagból keressük a földet, micsoda apró kis porszem ez a mi kis földcskénk, milyen kicsiny Európa, milyen kicsiny, amit mi Magyarországnak vármegyének, városnak nevezünk; milyen kicsiny világot töltünk ki mi; s ez legyen a mindenre, nagyra, végtelenre törekvő elmének vágyai netovábbja, a boldogulás?! Boetius szerint a boldogság fogalmához hozzátartozik annak tökéletes bírása; legyek bármily gazdag, művelt, tisztelt tárgy, stb., az az egy gondolat, hogy mindez a fény egy lidércfény, hogy az emberi életre rá van írva a halálos ítélet mindjárt a bölcső mellett, hogy az emberi életnek vége is van, hogy a földi létnek, boldogságnak nagyon szük és közel határai vannak, hogy akármilyen tekintélyesek legyünk, nagyon hamar eljön az a pillanat, mikor nekünk circumdederumut énekelnek, — megrontja boldogságomat. A véget nem lehet letagadni, ez ellenemond annak a felfogásnak, hogy ez az élet végkielégítője legyen az ember nem hazug természetének. Ha ezek a dolgok le nem tagadhatók, azonnal ott vagyunk a tulvilág fogalma, az örök élet, boldogság fogalma előtt. Hogy mi azt még kézzel nem tapintottuk, nem érv. Az embernek nem csak tapintó érzéke van, hanem következtető esze is van, mit némelyek szeretnek teledni. A $2 \times 2 = 4$ -et, stb, sem tapinthatjuk, mégis tudjuk és hisszük; vannak dolgok, melyeket fogalmaiból vezetünk le. Ha tehát a mondottakból nem tapintás, hanem a logikai következtetésnek súlyos és ki nem kerülhető igazságával odajutunk, hogy az ember célja a boldogság, s ezt a föld nem nyújthatja, akkor ott vagyunk a vallásnál; hogy én nem vagyok szappanbuborék, hanem egy örökké tartó életnek vagyok várományosa. Így eljutunk a vallás fogalmához; mert ha nekem boldogságra kell törekednem, mit a földön nem találok meg, akkor elkell jutnunk az Isten fogalmához. S ezt következtette az egész emberiség, nemcsak azok az őslények, akik még a majomhoz állottak közel, de akiről az igaz tudomány idáig nem tud, mert az első emberek is intellektuális emberek voltak az emlékek szerint, úgy hogy kárbaveszett fáradság az embereket majmokkal hozni összefüggésbe. Az emberiségnek ez a közmeggyőződése (mert hisz az aszterek ép úgy mint a tűzföld lakói, kik semminemű érintkezésben nem állhattak egymással, egyiránt vallották s vallják) azt diktálja nekünk, hogy csak „bujdosunk a földi téreken“ (Arany), hogy nekünk egy más hazába, teljesebb boldogságba kell jutnunk. Hogy ez a tudás valamennyi fejben megvan, azt igazolja, hogy e tudatnak csak egy közös forrása lehet, s ez a forrás a közös emberi természet, a közös józan ész.

Van azonban más módja is, hogy az emberi józan észből levezessük a vallásnak örökké érvényesülő szükségességét.

(Folyt. köv.)

gyok majd bauknótákká varázslódnak át. Ekkor — de csakis ekkor lesz belőlem milliomos.

Ezekkel való leszámolás után mindketten t. i. én és bngyelárisom, pihenni mentünk. Ő egy hol napig, ön pedig reggelig. Álmaink könnyűek valának, mert a tulterhelteástől, meg a tolvajoktól nem féltünk. Mi is lehet nagyobb életbiztosítás, mint évi 672 korona?!

Mindezeket aztán 20 napi harc szokta követni, t. i. harc a szegénységgel, Egyik hónapban úgy mint a másikban. A küzdelem mindig alapos, önértékes és tapasztalásteljes. Ugy beleéltem magamat ez automatikus következetességbe, hogy már nem is bánom. Cseppet se. Sőt azon meggyőződés érelődött meg bennem az évek tapasztalatai után, hogy a szegénység maga egy vagyon. Hogyhogy? Megmondom.

A jótékonyág gyakorlatára rendkívüli hajlandóságot hordozók keblében. Érzem, hogy nobilisan vendégszerető házi ur tudnék lenni. Sejditem azt is, hogyha gazdag volnék, hamar elérném azon státusquot, a melyben minden ambició nélkül ugyis benne vagyok: a szegénységet. Így tehát nem vagyok kiteve az anyagi bukás veszélyeinek. S aztán ha gazdag volnék, lovakat vennék. S hátha azok megbokrosodva, a sáncba teritenének? Távol legyen tőlem az ily szerencsétlenség.

Oh áldott szegénység, mily szárnysegetten jársz s mégis a gondolatok magas régióiba raga-

dod az embert! Leveszed a gazdagság és fény minden terhét és gondját s néha mezítláb taposod az élet útját, nehogy lakkos cipőd oldalait elhomályosítsa a föld pora. Mily ideálisan tanítod az embert takarékoságra s a vagyon kímélésére! Hisz bügyelárisom 20 éves és még uj! Melyik gazdag tud ilyen rekordot fölmutatni? Hol van az a professor, a ki a semmi meghatározáshoz közelebb hozna, mint te, oh dicső szegénység?!

S még minő érdemeid vannak, te hű vándortárs?

Nem igényel tőled sokat a világ. Nem adsz irigységre okot és alkalmat. Még a végrehajtó tudománya is csütörtököt mond hatalmad felett. Valósággal imponálsz neki. Nemcsak neki, hanem az egész világnak mert sorsosaid közül kerülnek ki a társadalom rémei. Ha kell: szociálista vagy, a mi elég jól fizet; ha kell, anarkista lész, hogy híressé tedd nevedet. És mint kommunista, bőkezű akarsz lenni — idegen vagyontól. Igen te vagy az, a miből sok minden kitelik. — nem csoda, hogy már — már telhetetlen és sokak által elviselhetetlen kezdettél lenni.

Dehát min is sarkallik a dolog? Szegény légy-e, vagy gazdag?

Légy gazdag vagy koldus, szolga vagy király, — nem bánom ha te sem bánod. Csak egyet kívánok: ha üres is erszényed ne legyen üres a szíved! Ez a valódi boldog szegénység — még ebben a pénztelen világban is.

Petrilla község előljárástól.

Sz. 2607/1912 kig.

Versenytárgyalási hirdetés.

Petrilla község előljárása a közgyűlésnek 20/1912 kgy. számú határozata alapján egy község-háza, egy jégverem és egy tűzoltószertár építésének biztosítására zárt versenytárgyalást hirdet, mely folyó évi május hó 15-én a petrillai körjegyzői irodában d. e. 10 órakor az ajánlattevők jelenlétében leendő megtartva.

Felhívják a vállalkozni óhajtok, hogy kelően felszerelt zártajánlataikat a fentjelölt időpontig Petrilla község előljárástól a körjegyzői irodán annál is inkább igyekezzenek beadni, mivel később ugyanszintén távirati úton érkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

Az ajánlatok 5 pecsételt zárt borítékban adandók be s a boríték „Ajánlat a petrillai község-ház építésére” felirattal láttandó el.

A vállalat odaitétele a képviselőtestület által ugyanazon nap délután fog megtörténni. A beérkezett ajánlatok közt az ajánlott árakra való tekintet nélkül a képviselőtestület szabad választási joga fentartatik.

A költségvetésileg előirányzott összeg 58000 korona, melynek 100%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az ajánlattevő mellékelni, vagy a község pénztárába ajánlattevőknek letétbe helyezni kell.

A terv és költségvetés Hunyadvármegye Alispáni hivatalánál a hivatalos órák alatt tekinthető meg, a szerződési feltételek a petrillai körjegyzői irodában tudhatók meg.

Kelt Petrillán, 1912. április hó 1-én.

Sorbán István,
körjegyző.

Bonta Petru,
bíró.

KRAUSZ JÓZSEF

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ
PETROZSÉNY — SAJÁT
HÁZBANKOSSUTH LAJOS
UTCA 61. — TELEFON 66

Raktáron tart és a legolcsóbb árban elad jó minőségű munkás órákat, mindennemű arany és ezüst Omega és Watsch órákat, úgyszintén láncok, gyűrűk, karkötők, chinaezüst tárgyak, kerékpárok, varrógépek, Pathefonok, villanycsengő felszerelések, villanykörték, varrógép és kerékpár részek stb. Elfogadom a fenti dolgok szak-szerű javítását jutányos árban.

4501/1911. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Dr. Jenciu Tamás puji lakos végrehajtónak özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna és özv. Dregics Jánosné született Beleje Mária zs.-m.-parosenyi lakos végrehajtást szenvedők el leni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 32 kor. 50 fill. tőkekövetelés, s a jelenlegi 22 kor. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-c 144 §-a alapján és a 146 §. értelmében a dévai kir. törvényszék, a petrozsényi kir. járásbíró-ság területein levő és a M.-Paroseny községben fekvő zs.-m.-parosenyi 148 sztkjvben A + 1 sor 2707/2. 2708. hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna és özv. Dregics Jánosné szül. Beleje Máriát illető 12/48-ad részére 78 kor. 72 fill. ugyanazon tkjvben A + 2 sor 2840. 2841. 2842. hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné sz. Pereu Anna, és özv. Dregics Jánosné sz. Beleje Máriát illető 12/48-ad részére 48 kor. 72 fill. u. a. tkjvben A + 3 sor. 2877. 2888. 2889. hrsza. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné

sz. Pereu Anna. és özv. Dregics Jánosné sz. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 41 kor. 16 fill. u. a. tkjvben A + 4 sor. 2843. 2895. hrsza. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné sz. Pereu Anna és özv. Dregics Jánosné sz. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 30 kor. 48 fill. u. a. tkjvben A + 5 sor. 2897. 2818. 2899. hrsza. ingatlanból az özv. Petreszk. Jánosné Bóláné sz. Pereu Anna és özv. Dregics Jánosné sz. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 48 kor. 48 fill. az u. a. tkjvben A + 6 sor. 2901. 2902. 2903. 2904. hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna és özv. Dregics Jánosné sz. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 30 kor. 24 fill. u. a. tkjvben A + 8 sor. 2911. 2912. 2913. 2915. 2916. 2918. 2919. 2920. 2921. 2922. 2923. 2925. 2926. 2927. 2929. 2932. 2934. 2935. 2937. 2940. 2943. 3951. 2952. 2953. 2958. 2961. 2963/1. 2963/2, hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna, és özv. Dregics Jánosné szül. Beleje Máriát illető 12/48-ad, részre 480 kor. 48 fill. u. a. tkjvben A + 9 sorsz. 3307. 3308. hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna, és özv. Dregics Jánosné szül. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 31 kor. 44 fill. továbbá zs.-m.-paroseny 156 sztkjvben A + 1 sorsz. 2883. 2884. 2885. 2886 hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna, és özv. Dregics Jánosné szül. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 41 kor. 44 fill. u. a. tkjvben A + 2 sor. 2890. 2891. 2892. 2894. hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna, és özv. Dregics Jánosné szül. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 68 kor. 10 fill. u. a. tkjvben A + 3 sor. 2896 hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna és özv. Dregics Jánosné szül. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 9 kor. 96 fill. u. a. tkjvben A + 4 sor 2900. hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna, és özv. Dregics Jánosné szül. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 11 kor. 52 fill. u. a. tkjvben A + 5 sor 2905. hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna, és özv. Dregics Jánosné szül. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 7 kor. 26 fill. a. tkjvben A + 6 sor 2908. 2909. 2914. 2924. 2928. 2936. 2941. 2942. 2943. 2944. 2945. 2949. 2950. 2955. 2956. 2959. 2962 2965. hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna, és özv. Dregics Jánosné szül. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 224 kor. 52 fill. u. a. tkjvben A + 7 sor. 3215. 3216. hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna és özv. Dregics Jánosné szül. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 8 kor. 76 fill. és u. a. tkjvben A + 8 sor. 3310. 3311. hrsz. ingatlanból az özv. Petreszk Jánosné Bóláné szül. Pereu Anna és Dregics Jánosné szül. Beleje Máriát illető 12/48-ad részre 30 kor. 48 fill. egyenként és összesen 1191 kor. 76 fillérben megállapított kikiáltási árban elrendeltetik azzal a megjegyzéssel, hogy az árverés által a zs.-m.-parosenyi 156 sztkjvben 63 sorsz. alatt özv. Petreszk Jánosné szül. Albeszk Éva és C. 4. sorsz. alatt Mihályása János lui Andrej javára, továbbá a zs.-m.-parosenyi 148 sztkjvben C. 3. sorszám alatt özv. Petreszk Jánosné szül. Albeszk Éva és C. 6. sorszám alatt Mihályása János lui Andrej javára bekebelezett haszonélvezeti jogok nem érintetnek.

Az árverés megtartására határnapul 1912 évi június hó 5-ik napjának d, e, 10 órája zs.-m. Paroseny község-házához tüzetik ki.

Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-adán alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók, a kir. kincstár kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10 0/0-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Vevő köteles a bánatpénzt, az ígért vételre ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, különben ígéréte figyelmen kívül marad, és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Miről érdekelték értesítettek, A kir. bíróság mint tkvi. hatóság Petrozsény 1911. szeptember hó 30-án.

Lányi s. k. kir. aljbíró. A kiadmány hitelül,

NEUSTÄDTER s. k.

kir. tkvvezető h.

MUNTYÁN TIVADAR

Petrozsény. — Telefonszám 16.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és a mélyen tisztelt hivataloknak b. tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő, modern, a megyénkben legnagyobb és legjobban felszerelt

könyvnyomdám és könyvkötészetemet

kibővíttem és most azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy a legmesz-szebbmenő és a legkényesebb igényeknek is a legpontosabban és leggyorsabban eleget tudok tenni.

Könyvnyomdám

mint eddig úgy ezután is a legdivatosabb és szolid nyomtatványok a legolcsóbb áron készülnek.

Könyvkötészetemben

a legcsinosabb és legdivatosabb kivitelű könyvkötészeti munkák, melyek elsőrendű szakerők alkalmazása folytán a legolcsóbb árban készülnek. Könyvkötészetem a főváros bármely legelőkelőbb könyvkötészettel is kiállja a versenyt.

Papirkereskedésem-

ben a legkitünőbb minőségű tenge-rentuli modern férfi- és női levél-papírok, színes vagy fehér mintákban. Képes levelezőlapok gyönyörű kivitelűek, fényezett vagy matt színekben vannak raktáron. Minden-nemű irodai papirokból, körjegyzői nyomtatványokból és üzleti könyvekből nagy raktárt tartok.

Midőn ezt bátor vagyok a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, kérem mint eddig úgy ezután is nagrabecsült becses pártfogását kérve, a legmélyebb tisztelettel

Muntyán Tivadar.